

UCHWAŁA NR XVIII/107/07
RADY MIEJSKIEJ W AUGUSTOWIE

z dnia 28 grudnia 2007 r.

w sprawie gminnego programu przeciwdziałania narkomanii na lata 2008-2010.

Na podstawie art.10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 179, poz.1485; z 2006r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826; z 2007r. Nr 7, poz. 48 i 82, poz. 558) Rada Miejska w Augustowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwalić Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustów na lata 2008-2010 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Augustowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w dniu powzięcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Augustowie

/ **Andrzej Kurczyński** /

Załącznik
do Uchwały Nr VIII/107/07
Rady Miejskiej w Augustowie
z dnia 28 grudnia 2007 r.

***GINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII MIASTA AUGUSTÓWA
NA LATA 2008-2010***

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
2. Zasoby miasta.
3. Diagnoza środowiska w zakresie używania substancji psychoaktywnych.
 - 1) Diagnoza z 2001r.
 - 2) Diagnoza z 2006r.
 - cel badania,
 - populacja i próba,
 - procedura badawcza,
 - wyniki,
 - podsumowanie - główne tendencje .

4. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010.
 - 1) Obszar problemowy.
 - 2) Cel główny programu i cele operacyjne.
 - 3) Zadania i wskaźniki realizacji.
 - 4) Instytucje realizujące program.
 - 5) Monitoring realizacji programu.
 - 6) Ewaluacja realizacji programu.

WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010 opracowany został zgodnie z **Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.**

Podstawowe kierunki działań przewidziane do realizacji w Programie odpowiadają określonym w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii zadaniom nałożonym na gminy. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Został stworzony w ramach projektu „Wsparcie województw i społeczności lokalnych w zapobieganiu narkomanii na poziomie lokalnym”, realizowanego przez Fundację Demokracji Lokalnej na zlecenie Fundacji Fundusz Współpracy i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Początkowo był opracowany przez zespół w składzie: Roman Krzyżopolski, Bożenna Łukaszewicz, Elżbieta Przekop, Monika Paszkowska.

Powołany przez Burmistrza Augustowa zespół ds. przeciwdziałania narkomanii w składzie: Bożenna Łukaszewicz- koordynator zespołu, Elżbieta Przekop, Roman Krzyżopolski, Marek Opolski, Bożenna Ziemak Anna Szałwińska, Halina Jezierska dokończył konstruowanie programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010 opracowany został w oparciu o diagnozę przeprowadzoną w grudniu 2006r. Planowane zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii są

skierowane do społeczeństwa miasta, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci

i młodzieży, którzy w okresie dorastania wykazują tendencje do zachowań ryzykownych.

Zmniejszenie konsumpcji, a co za tym idzie zasięgu społecznych i zdrowotnych problemów związanych z nadużywaniem papierosów, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, wymaga spójnej i przemyślanej strategii.

W realizacji działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii uwzględniono zaangażowanie wielu osób i instytucji, gdyż od wzajemnej współpracy zależy powodzenie podejmowanych przedsięwzięć.

ZASOBY

AUGUSTÓW jest najważniejszym ośrodkiem turystycznym i wypoczynkowym na obszarze [Puszczy Augustowskiej](#) i znanym [uzdrowiskiem](#) klimatycznym. Leży blisko granicy Polski z Litwą i Białorusią.

Augustów liczy ok. 30 000 mieszkańców . W szkołach podstawowych uczy się ok. 2200 dzieci, w gimnazjach ok. 1120 uczniów. W zespołach szkół i liceach ogólnokształcących kontynuuje naukę ok. 3200 osób. W ciągu roku nasze miasto odwiedza ok. 125 tysięcy turystów i kuracjuszy, najwięcej w okresie letnim.

1. W mieście działa Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia. Zatrudnia specjalistę terapii uzależnień, instruktora terapii uzależnień, psychologa i psychiatrę.

W ramach terapii grupowej odbywają się zajęcia:

1. Grupy wstępne – motywacyjnej	4 x w tygodniu
2. Grupy: Tożsamość, Bezsilność	4 x w tygodniu
3. Grupy pogłębionej	2 x w tygodniu
4. Grupy edukacyjnej dla współzależnionych	2 x w tygodniu
5. Grupy psychoterapeutycznej dla współ. Pogłębiona	2 x w tygodniu
6. Grupy nawrotów	1 x w miesiącu
7. Grupy samopomocowej „Lotos”	1 x w tygodniu

2. Młodzieżowy Punkt Konsultacji i Terapii prowadzi dyżury konsultacyjno - terapeutyczne skierowane do młodzieży eksperymentującej z alkoholem i narkotykami oraz uzależnionej i ich rodziców. Zadaniem Punktu jest motywowanie i informowanie o możliwości podjęcia leczenia w zakresie uzależnienia, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej, zdiagnozowanie problemów całej rodziny, zaplanowanie pomocy wszystkim jej członkom. W punkcie działa grupa wsparcia dla rodziców dzieci uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

3. Przy Poradni Uzależnień istnieje Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Dyżury prowadzą:

- 1) prawnik,
- 2) terapeuta,
- 3) policjant

4. Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów Klub „Tęcza” przy ul. Skorupki 6, prowadzi działalność w zakresie:

- a) pomocy psychologicznej - psycholog
 - 1) na grupach wsparcia
 - 2) podczas spotkań indywidualnych
 - 3) na obozach terapeutycznych

- b) pomocy terapeutycznej – instruktor terapii uzależnień
 - 1) zajęcia grupowe dla członków rodzin,
 - 2) podczas rozmów indywidualnych z uzależnionymi i członkami ich rodzin,
 - c) spotkań grup samopomocowych:
 - 1. dla osób uzależnionych, AA („Maj”, „Nie ma mocnych” „Czwartek”).
 - 2. dla osób współuzależnionych, Al.-anon („Liderki”).
 - d) profilaktyka i rehabilitacja,
 - e) prowadzenie działalności informacyjnej przez honorowych członków Stowarzyszenia,
 - f) uroczystości okazjonalnych o charakterze abstynenckim.
5. W mieście systematycznie prowadzona jest działalność profilaktyczna : realizowany jest program Trzeci Elementarz, czyli program siedmiu kroków", „Spójrz inaczej” . Młodzież szkół podstawowych i gimnazjalnych uczestniczy w kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”, organizowane są Miejskie Dniach Profilaktyki oraz letni i zimowy wypoczynek z programem terapeutycznym dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym .
6. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy.
7. Funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Powołany jest Pełnomocnik Burmistrza, który koordynuje działania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych miasta Augustowa.
9. Przy Komendzie Powiatowej Policji w Augustowie funkcjonuje „niebieski pokój” służący do bezpiecznych, nie traumatycznych przesłuchań dla dzieci – ofiar i świadków przemocy.
10. Działają świetlice świadczące pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym:
- Dom Dziennego Pobytu dla Dzieci „Nasza Ostoja”,
 - Społeczna Organizacja Przyjaciół Dzieci „Przystań”,
 - Katolickie Towarzystwo Służby Dzieciom „Hospicjum”,
 - Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD,
 - Świetlica w dzielnicy „Lipowiec” Fundacja „CORDIS”, ul. Jeziorna 31
 - Świetlica Zgromadzenia Sióstr Urszulanek na ul. Zarzecze 27,
 - Centrum Charytatywne im. Jana Pawła II, ul. Księdza Skorupki 6.
11. Posiadamy raport z badań związanych z diagnozą zachowań problemowych i używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież szkół augustowskich, przeprowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w grudniu 2006 r.

DIAGNOZA z 2001r.

Pierwsze badanie pt. „Zjawisko narkomanii w opinii uczniów szkół augustowskich” przeprowadzone zostało w grudniu 2000r. i styczniu 2001r. na terenie 11 szkół wszystkich typów (podstawowe, gimnazja, zasadnicze zawodowe, technika i licea). Badaniem objęto łącznie 912 uczniów.

Wyniki badania potwierdziły hipotezę, że podobnie jak w całym kraju, także w Augustowie narkomania staje się coraz bardziej niepokojącym problemem społecznym. Potwierdzeniem tego są następujące fakty:

- W badanej grupie uczniów szkół augustowskich 23,2% przyznało się do kontaktów ze środkami odurzającymi. Analizując rozkład odpowiedzi w zależności od rodzaju szkoły, widać wyraźnie, że o ile w przypadku szkół ponadpodstawowych uzyskane wyniki pokrywają się w znacznej mierze z wynikami badań ogólnopolskich, to w przypadku uczniów szkół podstawowych odsetek przyznających się do kontaktów z narkotykami jest w Augustowie niemal dwukrotnie niższy (3%). Niemal co trzeci badany (69%), który miał do czynienia z narkotykami, pierwszy raz sięgnął po nie w wieku pomiędzy 15 a 17 -tym rokiem życia. Najmłodszy wiek inicjacji narkotykowej wyniósł 8 lat – przyznało się 2 % badanych.
- Wśród badanych największą popularnością cieszyły się marihuana i haszysz. Były to pierwsze narkotyki, po które sięgnęło aż 53% badanych, którzy mieli osobiste doświadczenia z narkotykami.
- Zdecydowana większość badanych (66%) po raz pierwszy sięgnęła po narkotyk z przekonania, że daje to przyjemne odczucie, z ciekawości 26 %, z namowy kolegów (3%).
- Cztery piąte badanych (87%) twierdziło, że przed sięgnięciem po narkotyk mieli świadomość zagrożeń z tym związanych. Jednak dla 43% badanych źródłem tej wiedzy byli głównie koledzy, więc można mieć uzasadnione wątpliwości co do rzetelności tej wiedzy. Rodzice i nauczyciele byli źródłem wiedzy o zagrożeniach związanych z narkomanią tylko dla 14% badanych.
- Środowisko rodzinne nie odgrywało większej roli w etiologii narkomanii wśród badanych. 55 % matek i 47 % ojców badanych miało wykształcenie średnie i wyższe a nie zapobiegło to wejściu lub podjęciu próby wejścia na drogę uzależnienia narkotycznego przez ich dzieci.
- Warunki socjalno-bytowe też w znaczący sposób nie wpływały na sięganie po narkotyki przez badanych. 61 % uznała swoje warunki materialne za bardzo dobre i dobre, a jeszcze wyżej badani ocenili swoje warunki mieszkaniowe – w tym przypadku 20 % oceniło je jako bardzo dobre a 41 % oceniło je jako dobre.
- Badani źle ocenili działalność szkoły w zakresie prowadzonego oddziaływania propagandowo-informacyjnego przeciwko narkomani. Tylko niespełna 13 % potwierdziło, że w jego szkole były lub są podejmowane regularnie działania przeciwdziałania narkomani, 53 % twierdziło, że tego rodzaju działania podejmowane były sporadycznie, zaś 34 % stwierdziło brak takich działań.
- Dla 62 % badanych podstawowym źródłem zaopatrzenia w narkotyki byli koledzy, 32 % zaopatrywała się w nie w drodze zakupu.
- Prawie połowa badanych (47 %) jest przekonana, że w ich szkole są uczniowie zażywający narkotyki. 26 % badanych jest pewna, że na terenie ich szkół bez problemu można nabyć narkotyki.
- Duża liczba badanych uważa, że na terenie Augustowa jest wiele miejsc gdzie bez kłopotów można nabyć środki odurzające. Tak sądziło 35 %. Do miejsc takich najczęściej zaliczano dyskoteki i puby, park, dom a także – niestety – szkołę.
- Młodzież augustowska w przeważającej większości postrzega narkomanię w prawidłowych kategoriach. Niemal dwie trzecie (61 %) uznaje narkomanię za poważny problem.
- U 29 % badanych narkomani budzą odrazę, pogardę, a u 28 % badanych współczucie. Jednocześnie 43 % badanych byłoby skłonne udzielić pomocy

narkomanom, przy czym w wypadku gdyby chodziło o ich kolegę dwie trzecie namawiałoby go do zerwania z nałogiem.

DIAGNOZA z 2006r.

1. Z danych uzyskanych z Poradni Terapii Uzależnień wynika, że w 2005 r. zgłosiło się 17 osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami, z czego 7 osób skierowano do ośrodków na leczenie, a w 2006r. zgłosiło się 26 osób uzależnionych lub eksperymentujących z narkotykami, z czego 9 osób skierowano do ośrodków na leczenie.

2. Z danych z Młodzieżowego Punktu Konsultacji i Terapii wynika, że w 2006r. udzielono porad i konsultacji eksperymentującym z narkotykami – 4 nieletnim, uzależnionym od alkoholu lub narkotyków – 9, 8 nieletnim z problemem używania alkoholu, 13 rodzicom dzieci uzależnionych lub z problemem picia i kontaktu z narkotykami.

Z pomocy grupy wsparcia w okresie ostatnich trzech lat skorzystało ok. 32 rodziców dzieci uzależnionych od narkotyków lub eksperymentujących z narkotykami.

3. W roku 2006 Komenda Powiatowa Policji w Augustowie przeprowadziła 26 postępowań przygotowawczych o przestępstwa z *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii*.

W prowadzonych postępowaniach stwierdzono 56 przestępstw z niżej podanych artykułów:

- 7 przestępstw z art. (udzielanie innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej),

- 27 przestępstw z art. 59 (osiągnięcie korzyści majątkowej lub osobistej, udzielanie innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej),

- 14 przestępstw z art. 62 ust. 1 i 3 (posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych),

- 5 przestępstw z art. 62 ust. 2 (posiadanie znacznej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych),

- 3 przestępstwa z art. 63 ust. 1 (uprawa maku, z wyjątkiem maku niskomorfinowego lub konopi, z wyjątkiem konopi włóknistych).

4. Sąd Rejonowy w Augustowie II Wydział Karny w 2006r. wydał 16 wyroków odnośnie przestępstw związanych z narkomanią.

5. [Przeprowadzenie diagnozy środowiska w zakresie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów-](#) badanie ankietą ESPAD zrealizowane na próbie losowej uczniów klas trzecich gimnazjów i drugich klas szkół ponadpodstawowych.

CEL BADANIA

Badanie miało na celu dokonanie pomiaru wartości wyjściowej wskaźników realizacji zadań i osiągnięcia celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008-2010. Podstawowymi wskaźnikami są tu rozpowszechnienie i natężenie zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, dostępność substancji psychoaktywnych, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem. Celem badania była również próba identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu jak podaży. W badaniu poruszono zatem takie kwestie,

jak dostępność substancji psychoaktywnych, zarówno w wymiarze fizycznym, jak i psychologicznym, gotowość do podjęcia prób z tymi środkami, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem. Celem badania była również próba identyfikacji i pomiaru aktywności profilaktycznej szkół.

POPULACJA

Badanie przeprowadzono we wszystkich augustowskich gimnazjach – klasy trzecie i szkołach ponadgimnazjalnych – klasy drugie.

Badanie objęło dwie grupy młodzieży – młodzież urodzoną w 1989 roku i 1991 r. Jednostką losowania była klasa szkolna.

W klasach badaniu poddawano wszystkich obecnych w tym czasie uczniów.

PRÓBA BADAWCZA

Tab.1. Zestawienie ankietowanych szkół.

1. Gimnazja

szkoła	klasa	liczba ankietowanych		
		uczniów	chłopców	dziewcząt
Gimnazjum nr 1	III b	16	9	7
	III c	21	10	11
	III e	23	13	10
G-1 suma	3	60	32	28
Gimnazjum nr 2	III a	18	11	7
	III b	24	14	10
	III e	24	10	14
G-2 suma	3	66	35	31
Gimnazjum nr 3	III a	26	14	12
	III b	23	13	10
	III d	23	12	11
G-3 suma	3	72	39	33
Gimnazjum nr 4	III gb	29	12	17
	III gc	19	9	10
G-4 suma	2	48	21	27
SUMA	11	246	127	119

2. Szkoły ponadgimnazjalne

szkoła	klasa	liczba ankietowanych		
		uczniów	chłopców	dziewcząt
Augustowskie Centrum Edukacyjne	II ad	26	4	22
	II zi	29	9	20
	II i	24	24	0

	II b	20	19	1
	II ar	20	9	11
	II if	31	25	6
	ACE suma	6	150	90
II Liceum Ogólnokształcące	II a	22	9	13
	II b	27	13	14
	II c	22	10	12
	II LO suma	3	71	32
I Liceum Ogólnokształcące	II a	30	11	19
	II c	26	6	20
	II e	26	10	16
	I LO suma	3	82	27
Zespół Szkół Technicznych nr 2	II te	29	10	19
	II tm	19	19	0
	II toś	24	17	7
	II bk	18	9	9
	ZST nr 2 suma	4	90	55
	SUMA	16	393	204
			189	

PROCEDURA BADAWCZA

Badanie zostało realizowane w grudniu 2006 r. metodą ankiety audytoryjnej z ogólnopolskich badań ESPAD przez zespół 17 ankieterów.

W procedurze badania położono bardzo duży nacisk na zapewnienie respondentom maksimum poczucia bezpieczeństwa oraz pełnej anonimowości.

Używanie innych substancji psychoaktywnych

Do szerokiej grupy innych niż alkohol i tytoń substancji psychoaktywnych należą takie substancje legalne jak: leki przeciwbólowe i nasenne, sterydy anaboliczne czy substancje wziewne oraz szeroka gama substancji nielegalnych. Pod pojęciem substancji nielegalnych rozumiemy tu substancje, których produkcja i obrót nimi są czynami zabronionymi przez prawo. W języku publicystyki substancje te często nazywane są narkotykami.

Chęć spróbowania jakiegoś narkotyku lub leku, wskazało 27,24% badanych uczniów z trzecich klas gimnazjów oraz 35,88% ankietowanych w drugich klasach szkół ponadgimnazjalnych. Gotowość do spróbowania narkotyków jest zatem bardziej rozpowszechniona wśród uczniów starszych niż w młodszej grupie.

Chęć spróbowania potwierdziło 28,35 % badanych chłopców i 26,05% dziewcząt z trzecich klas gimnazjów oraz 31,86% ankietowanych chłopców i 40,21 % dziewcząt w drugich klasach szkół ponadgimnazjalnych. Gotowość do spróbowania narkotyków jest więc bardziej rozpowszechniona wśród uczniów starszych niż w młodszej grupie, w starszej grupie większa wśród dziewcząt niż wśród chłopców.

Tabela 2. Potencjalny popyt na narkotyki

poziom klasy	typ odpowiedzi	chęć spróbowania narkotyku lub leku
trzecie klasy GIMNAZJUM liczba uczniów: 246 =100 %	1. Tak	27,24 %
	2. Nie	72,76 %
drugie klasy SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH liczba uczniów: 393 = 100 %	1. Tak	35,88 %
	2. Nie	64,12 %

Na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się alkohol z marihuaną. Do takich doświadczeń przyznało się 15,85% uczniów młodszych i 17,05% uczniów starszych. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia ulokowały się leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza (12,60% w młodszej grupie i 17,05% w starszej). Na trzecim miejscu wśród gimnazjalistów znalazł się alkohol z tabletkami (10,57%), zaś wśród starszych uczniów amfetamina (13,23%). Czwarte miejsce w młodszej grupie zajmują sterydy anaboliczne (7,72%), zaś w starszej – alkohol z tabletkami (12,47%).

W grupie gimnazjalistów na kolejnych miejscach pod względem rozpowszechnienia lokuje się amfetamina (6,91%), polska heroina (6,10%), ecstazy (5,69%), grzyby halucynogenne (4,88%) oraz heroina (4,88%). Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych rozpowszechnieniem powyżej 3% odznaczają się: ecstazy - 8,91%, LSD – 4,83%, sterydy anaboliczne – 4,07%, heroina – 3,31 %, kokaina – 3,05 %.

W przypadku większości substancji, szczególnie tych bardziej znanych, wyższe rozpowszechnienie eksperymentowania odnotować trzeba wśród starszej młodzieży niż w młodszej grupie. Zaskakujący jest wynik dotyczący polskiej heroiny u uczniów gimnazjum – 6,10%.

Szczególny niepokój powinny budzić dość znaczne odsetki młodzieży eksperymentującej z alkoholem w połączeniu z tabletkami (10,57% w młodszej grupie i 12,47% w starszej) lub z marihuaną (15,85% w młodszej grupie i 17,05% w starszej grupie). Łączne przyjmowanie różnych substancji jest szczególnie niebezpieczne ze względu na ryzyko szkód zdrowotnych.

Rozpowszechnienie podejmowania prób z substancjami psychoaktywnymi innymi niż alkohol i tytoń zależne jest od płci. Związek między używaniem substancji a płcią występuje na obu poziomach nauczania. W grupie uczniów młodszych chłopcy częściej deklarują próby używania praktycznie wszystkich substancji poza lekami uspokajającymi i nasennymi. Eksperymentowanie z lekami uspokajającymi i nasennymi znacząco bardziej rozpowszechnione jest wśród dziewcząt. Także próby łączenia alkoholu z tabletkami częściej spotyka się wśród dziewcząt niż wśród chłopców, chociaż różnica nie jest już tak znaczna. Wśród uczniów szkół

ponadgimnazjalnych także chłopcy częściej niż dziewczęta deklarują doświadczenia z większością substancji.

Za wskaźnik aktualnego używania substancji przyjmuje się zwykle używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem. Najpopularniejszy na poziomie aktualnego używania jest alkohol razem z marihuaną. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka 4,88% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 6,11%. Na drugim miejscu w obu grupach znajdują się leki uspokajające i nasenne używane bez przepisu lekarza (2,85% w młodszej i 4,58% w starszej grupie), a na trzecim w młodszej grupie – alkohol razem z tabletkami (2,44%) zaś w starszej – amfetamina (2,29%) i ecstazy (2,29%).

Analizując rozpowszechnienie aktualnego używania poszczególnych substancji możemy zaobserwować także istnienie związku z płcią badanych. Podobnie jak w przypadku eksperymentowania używanie okazjonalne występuje zwykle częściej wśród chłopców niż wśród dziewcząt, z wyjątkiem leków uspokajających i nasennych przyjmowanych bez przepisu lekarza oraz alkoholu wraz z tabletkami. Używanie tych substancji jest bardziej rozpowszechnione wśród dziewcząt na obydwu poziomach nauczania.

Okres ostatnich 30 dni przed badaniem można przyjąć za wskaźnikowy dla względnie częstego, okazjonalnego używania. Palenie marihuany lub używanie innych narkotyków, podobnie jak picie alkoholu, w większości przypadków nie ma charakteru regularnego. Stąd trudno mieć pewność, że wszyscy uczniowie, którzy zadeklarowali kontakt z daną substancją w czasie ostatnich 30 dni na pewno używają jej, co najmniej raz na miesiąc. Można jednak założyć, z pewnym przybliżeniem, że proporcje używających raz na miesiąc wśród tych, którzy nie używali w ostatnim miesiącu są równe proporcji używających rzadziej, a potwierdzających używanie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Przy takim założeniu można uznać, że 3,25% uczniów klas trzecich gimnazjów używa leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza, a 3,31% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używa alkoholu razem z marihuaną co najmniej raz w miesiącu.

Analogicznie jak w przypadku używania w czasie ostatnich 12 miesięcy, w obu grupach na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia częstego używania jest alkohol razem z tabletkami - 2,85% wśród młodszych i amfetamina 3,05 % wśród starszych. W młodszej grupie rozpowszechnienie używania w czasie ostatnich 30 dni przekraczające jeden procent badanych pojawiło się jeszcze tylko w przypadku sterydów anabolicznych (1,63%). Wśród starszych odsetki przekraczające jeden procent badanych pojawiają się przy częstym używaniu leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza (2,54%), sterydów anabolicznych(1,27%).

Podobnie jak przy poprzednich wskaźnikach istotne różnicowania wiążą się z płcią – chłopcy w większym odsetku niż dziewczęta sięgają po każdą z substancji, z wyjątkiem leków uspokajających i nasennych przyjmowanych bez przepisu lekarza, które preferowane są przez dziewczęta.

Tabela 3. Używanie przetworów konopi i amfetaminy przez uczestników badania

poziom klasy	typ odpowiedzi	przetwory konopi		amfetamina	
		TAK	NIE	TAK	NIE

trzecie klasy GIMNAZJUM liczba uczniów: 246 = 100 %	a) Kiedykolwiek w życiu	18,29 %	81,71 %	6,91 %	93,09 %
	b) W ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem	11,38 %	88,62 %	1,63 %	98,37 %
	c) W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem	7,32 %	92,68 %	0,81 %	99,19 %
drugie klasy SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH liczba uczniów: 393 = 100 %	a) Kiedykolwiek w życiu	32,57 %	67,43 %	13,23 %	86,77 %
	b) W ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem	19,85 %	80,15 %	3,05 %	96,95 %
	c) W ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem	12,21 %	87,79 %	2,29 %	97,71 %

Wśród substancji nielegalnych relatywnie najwyższym rozpowszechnieniem cechują się konopie indyjskie. Chociaż raz w ciągu całego życia używało ich 18,29% młodszych uczniów i 32,57% starszych uczniów.

Aktualne, okazjonalne używanie substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka 11,38% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 19,85

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 7,32% uczniów klas trzecich gimnazjów i 12,21% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu.

Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Problemy związane z używaniem substancji

Rozpowszechnienie problemów związanych z używaniem narkotyków w obu grupach jest tak niskie, że praktycznie uniemożliwia analizę. Do problemów powyżej jednoprocenowego progu występowania związanych z używaniem narkotyków wymienianych przez uczniów z młodszej grupy należy tylko kłótnia lub sprzeczka. W starszej grupie badanych próg co najmniej dwuprocenowego rozpowszechnienia osiągnęły: kłótnia lub sprzeczka, gorsze wyniki w nauce lub pracy, co najmniej jednoprocenowego - problemy z przyjaciółmi oraz problemy z rodzicami, utrata pieniędzy lub cennych przedmiotów, problemy z rodzicami, problemy z przyjaciółmi, kłopoty z policją.

Należy zwrócić uwagę na ogólnie większe rozpowszechnienie problemów związanych z alkoholem, a także problemów związanych z narkotykami, wśród starszej młodzieży niż w grupie uczniów młodszych. Wynika to zapewne z większego rozpowszechnienia i większego nasilenia używania substancji w starszej grupie.

Dostępność substancji psychoaktywnych

Kwestia dostępu do leków uspokajających i nasennych okazała się trudna do oceny. Na to pytanie odpowiedzi „nie wiem” udzieliło ok. 21,54% badanych z młodszej grupy oraz 29,04% ze starszej. Dostęp do tych leków jest też zdaniem młodzieży znacznie trudniejszy. Bardzo łatwo byłoby je dostać 16,67% młodszych respondentów i 18,07% starszych uczniów, niemożliwe do zdobycia byłoby to dla 13,01% badanych w pierwszej grupie i dla 7,89% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Należy odnotować, że dostępność substancji nielegalnych oceniana jest niewiele niżej. Odsetki uczniów młodszych, którzy uważają je za niemożliwe do zdobycia, wahają się od 13,01% w przypadku konopi indyjskich do 22,76% w przypadku heroiny. Odsetki młodzieży ze szkół gimnazjalnych stwierdzającej, że byłoby jej bardzo łatwo dostać poszczególne substancje mieszczą się przedziale wyznaczanym przez 13,41% w przypadku konopi indyjskich i 2,85% w przypadku GHB. W klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych badani w przypadku większości substancji nielegalnych w podobnym odsetku co trzecioklasiści uznają je za bardzo łatwe do zdobycia, przy czym ich oceny są bardziej optymistyczne w przypadku konopi indyjskich. Swój dostęp do przetworów konopi określiło jako bardzo łatwy 19,08% badanych. Najtrudniej dostępny crack lub GHB mogłoby bardzo łatwo zdobyć 6,11% badanych. Marihuana i haszysz byłyby niemożliwe do zdobycia dla 7,63% starszych uczniów. Analogiczny odsetek w odniesieniu do GHB i heroiny wynosi 13,49%.

Ogólnie wydaje się, że młodzież starsza ocenia dostęp do substancji nielegalnych jako łatwy w niewiele większym stopniu niż młodzież młodsza i to w przypadku tylko niektórych substancji.

Badanym przedstawiono listę środków legalnych i nielegalnych i proszono o zaznaczenie tych, które w czasie ostatnich 12 miesięcy ktokolwiek im proponował.

Z propozycjami dotyczącymi substancji nielegalnych spotykają się mniej liczne grupy badanych i stosunkowo najczęściej dotyczą one konopi. Otrzymało je chociaż raz w czasie ostatnich 12 miesięcy 25,20% uczniów z klas młodszych i 34,86% uczniów klas starszych. Odsetki uczniów, którym proponowano amfetaminę wynosiły w przypadku piętnasto-szesnastolatków – 4,47% i siedemnasto-osiemnastolatków – 13,74%, zaś ecstasy odpowiednio 7,72% i 10,94% uczniów. Najrzadziej zdarzały się propozycje cracku, LSD i heroiny.

Większość respondentów orientuje się, gdzie można kupić marihuanę lub haszysz. Odsetek badanych znających takie miejsca jest wyższy wśród starszej młodzieży (58,52%) niż młodszej (55,28%). Najczęściej wymieniano w tym kontekście mieszkanie dealera - 23,58% w młodszej grupie i dyskotekę lub bar – 35,62% w starszej. Na drugim miejscu w młodszej grupie pojawia się dyskoteka lub bar (22,76%), w starszej grupie – szkoła – 26,72%, na trzecim zaś ulica lub park - 21,95% w młodszej grupie, mieszkanie dealera -25,45% w starszej grupie. Szkoła jako miejsce, gdzie można łatwo zaopatrzyć się w przetwory konopi została wymieniona przez 17,89% gimnazjalistów oraz 26,72% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Najczęstszym motywem sięgnięcia po środki psychaktywne jest ciekawość- 19,69% wśród chłopców trzecich klas gimnazjum, 25,98% wśród chłopców

i 29,10 % wśród dziewcząt drugich klas ponadgimnazjalnych. Ponadto istotnym powodem dla chłopców gimnazjum jest czucie się na „haju” – 6,30 % odpowiedzi.

Najczęstszym źródłem pozyskania substancji w obu badanych populacjach i bez względu na płeć jest grupa przyjaciół lub znajomi: starszy brat, siostra, kolega lub koleżanka.

Ryzyko związane z używaniem substancji psychoaktywnych w opiniach badanych

Używanie substancji psychoaktywnych, zarówno legalnych takich jak napoje alkoholowe, czy tytoń, jak nielegalnych takich jak narkotyki niesie za sobą ryzyko pojawienia się szkód zdrowotnych i społecznych. Ryzyko to jest szczególnie duże, gdy po substancje te sięgają ludzie bardzo młodzi, nie świadomi tego, co może im grozić. Pewne znaczenie profilaktyczne może tu mieć wiedza na temat wielorakich niebezpieczeństw związanych z ich używaniem. Nie tylko dlatego, że uświadomienie sobie ryzyka skłaniać powinno do ograniczania konsumpcji, ale również dlatego, że stwarza ono szansę zadbania o jak największe zminimalizowanie niebezpieczeństwa powikłań.

Przedstawiliśmy badanym listę środków legalnych i nielegalnych i poprosiliśmy, aby na czterostopniowej skali ocenili ryzyko zaszkodzenia sobie w wyniku używania każdego z nich. W przypadku większości substancji pytano osobno o ryzyko związane z podejmowaniem prób oraz ryzyko wynikające z regularnego używania. W odniesieniu do konopi wprowadzono trzy poziomy używania odpowiadają eksperymentowaniu, używaniu okazjonalnemu i regularnemu. Zdecydowana większość uczniów dostrzega ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tylko bardzo nieliczni stwierdzają, że ich używanie nie jest związane z żadnym negatywnym następstwem. Stosunkowo najwięcej takich odpowiedzi padło przy paleniu papierosów i marihuany lub haszyszu od czasu do czasu. Jednak regularne palenie papierosów w ilości co najmniej jednej paczki dziennie lub regularne palenie marihuany lub haszyszu traktowane jest jako bardzo ryzykowne zachowanie.

Jeśli wziąć pod uwagę tylko odsetki respondentów wybierających odpowiedź „duże ryzyko”, to na poziomie eksperymentowania za najbardziej groźne w opiniach badanych uznać można narkotyki przyjmowane iniekcyjnie – 75,61 % i 75,83%. Również na poziomie regularnego używania największe odsetki badanych za obarczone największym ryzykiem uznały narkotyki przyjmowane iniekcyjnie. Obserwacja ta potwierdza ogólne stwierdzenie, że dla oceny poziomu ryzyka ważniejszy jest dla badanych wzór, wedle którego używa się substancji niż jej rodzaj. Pod pojęciem wzoru używania rozumiemy tu nie tylko sposób wprowadzania substancji do organizmu, ale także częstotliwość używania. Warto zauważyć na przykład, że regularne palenie tytoniu oceniane było jak obarczone dużym ryzykiem przez znacznie wyższy odsetek badanych niż pojedyncze próby z tak groźnym narkotykiem, jak kokaina.

Młódzież nie traktuje okazjonalnego używania przetworów konopi jako czegoś, co jest dużo bardziej ryzykowne niż okazjonalne picie napojów alkoholowych. Starsza młodzież w trochę mniejszych odsetkach niż młodsza dostrzega ryzyko związane z używaniem przetworów konopi, zarówno gdy mowa o pojedynczych próbach, jak i o okazjonalnym, czy nawet regularnym używaniu.

Dane na temat postrzegania ryzyka szkód w efekcie używania substancji psychoaktywnych prowadzą do wniosku, że młodzież jest dość dobrze zorientowana w skali zagrożeń. Nie ulega też ona stereotypom obecnym wśród części starszego pokolenia, według których pojedyncze eksperymenty z narkotykami budzą znacznie większe zagrożenie niż częste używanie w dużych ilościach substancji legalnych, takich jak alkohol czy tytoń.

Potępienie używania poszczególnych substancji

Zgodnie z przewidywaniami substancje legalne generalnie rzadziej spotykały się z potępieniem. Należy odnotować, że odsetki badanych potępiających eksperymentowanie z takimi substancjami jak amfetamina, kokaina, ecstasy, czy „kompot” są nie tylko wysokie, ale również niewiele różnią się między sobą. Łagodniej oceniane jest eksperymentowanie z marihuaną. W ocenach uczniów szkół ponadgimnazjalnych także okazjonalne używanie przetworów konopi zasługuje na mniejsze potępienie niż próby z innymi narkotykami. Wyniki badania ujawniły zatem tendencję do innego traktowania przetworów konopi, niż tzw. „twardych narkotyków”. Oznacza to, że w odczuciach młodych ludzi marihuana nie ma jednoznacznie takiego samego „image” jak inne narkotyki.

Porównanie wyników z klas młodszych i starszych wskazuje na wyższy poziom liberalizmu uczniów starszych. W przypadku większości substancji uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w wyższych odsetkach niż młodszy uczniowie wybierali odpowiedź „nie potępiam”, a w niższych odpowiedź „zdecydowanie potępiam”.

Profilaktyka a używanie substancji

Wśród młodzieży z klas gimnazjalnych relatywnie najwięcej uczniów uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych skierowanych na kwestię tytoniu i alkoholu (po 75,61%). Mniej uczniów spotkało się z zajęciami na temat narkotyków (71,54%). W szkołach ponadgimnazjalnych uczniowie także najczęściej brali udział w zajęciach poświęconych kwestii używania tytoniu i alkoholu – odpowiednio 59,80% i 57,25%, a następnie w kolejności używania narkotyków – 55,22%.

Należy uznać, że w szkołach w porównaniu z rokiem 2001 wzrosła działalność profilaktyczna, dzięki której młodzież jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Tabela 4. Udział w zajęciach profilaktycznych w poprzednim roku szkolnym

poziom klasy	typ odpowiedzi	TAK	NIE
trzecie klasy GIMNAZJUM liczba uczniów: 246 = 100 %	a) Kwestie picia alkoholu	75,61 %	24,39 %
	b) Kwestie palenia tytoniu	75,61 %	24,39 %

	- Kwestie brania narkotyków	71,54 %	28,46 %
drugie klasy SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH liczba uczniów: 393 = 100 %	a) Kwestie picia alkoholu	59,80 %	40,20 %
	b) Kwestie palenia tytoniu	57,25 %	42,75 %
	1. Kwestie brania narkotyków	55,22 %	44,78 %

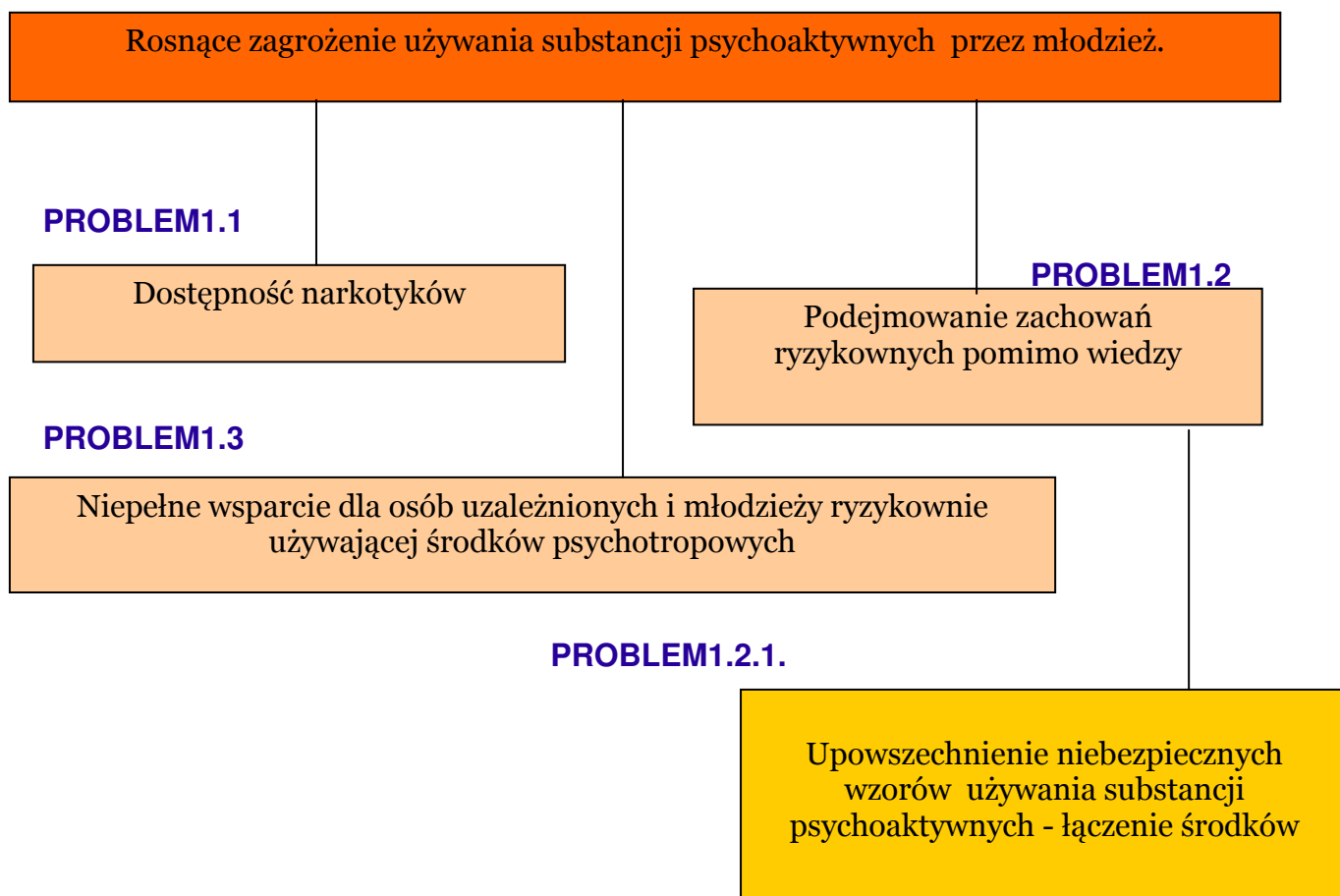
Podsumowanie – główne tendencje:

1. Dostępność i popularność narkotyków wśród dzieci i młodzieży – większość uczniów orientuje się, gdzie można kupić najbardziej popularne narkotyki.
2. Spośród substancji nielegalnych, przetwory konopi są relatywnie najpowszechniej używane, zarówno na poziomie eksperymentowania, jak i używania okazjonalnego.
3. Niebezpiecznym zjawiskiem jest mieszanie narkotyków – alkoholu z tabletkami i alkoholu z marihuaną.
4. Narkotyki są dostępne w pubie, dyskotecie, na ulicy, w szkole, czyli wszędzie tam, gdzie są młodzi ludzie.
5. Większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
6. W szkołach, szczególnie w gimnazjach, są prowadzone zajęcia profilaktyczne.
7. Mimo wiedzy o szkodliwości narkotyków duża gotowość do spróbowania - bardziej rozpowszechniona wśród uczniów starszych niż w młodszej grupie, w starszej większa wśród dziewcząt niż wśród chłopców.
8. Większa tolerancja w stosowaniu marihuany niż innych tzw. twardych narkotyków.

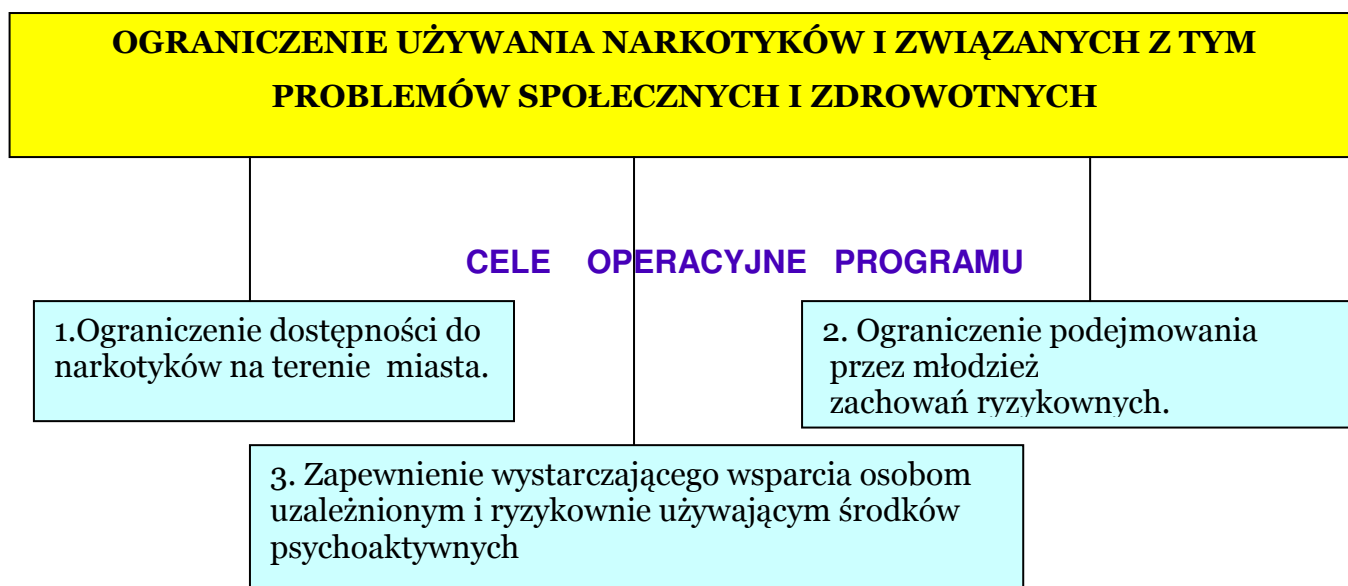
[GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII](#)
na lata 2008-2010

OBSZAR PROBLEMOWY

PROBLEM 1.

CEL PROGRAMU

Zadania do celu 1.

Ograniczenie dostępności do narkotyków na terenie miasta.

1. Rozpoznanie rynku narkotycznego i jego stały monitoring.

1. Stała współpraca z Komendą Powiatowa Policji w Augustowie.
2. Stały kontakt z pedagogami w szkołach.
3. Zbudowanie systemu szybkiego przekazywania informacji między instytucjami zajmującymi się problemem narkomanii.
4. Okresowa analiza zagrożeń.
5. Podejmowanie działań interwencyjnych z uprawnionymi służbami.

Wskaźniki:

1. Raport z danymi dotyczącymi rynku narkotycznego.
2. Stworzony i funkcjonujący systemu szybkiego przekazywania informacji między instytucjami zajmującymi się problemem narkomanii.
3. Liczba działań interwencyjnych z uprawnionymi służbami.
4. Liczba kontaktów z pedagogami w szkołach.

2. Ograniczenie handlu narkotykami na terenie miasta.

1. Szkolenia dla policjantów.
2. Szkolenia dla nauczycieli w zakresie reagowania na przypadki handlowania narkotykami.
3. Lepszy nadzór nad placówkami oświatowymi i innymi , w których przebywa młodzież.

Wskaźniki:

1. Liczba szkoleń dla policjantów.
2. Liczba szkoleń dla nauczycieli w zakresie reagowania na przypadki handlowania narkotykami.

Zadania do celu 2.

Ograniczenie podejmowani przez młodzież zachowań ryzykownych.

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Prowadzenie szkoleń w zakresie problematyki ograniczania popytu na narkotyki oraz zasad konstruowania szkolnych strategii profilaktycznych dla pracowników szkół i innych placówek systemu oświaty.
 - 1) organizacja i finansowanie szkoleń ,
 - 2) współpraca z pracownikami Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii
2. Podniesienie jakości programów profilaktycznych przeciwdziałania narkomanii stanowiących część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
 - 1) opracowanie materiału edukacyjnego z zakresu problematyki uzależnień na płytach CD
 - 2) upowszechnienie wiedzy na temat standardów programów i strategii profilaktycznych oraz metod ich ewaluacji.
3. Wspieranie inicjatyw w zakresie profilaktyki drugorzędowej w szczególności mających charakter nowatorski, adresowanych do różnych grup docelowych, przede wszystkim do dzieci i młodzieży zagrożonej narkomanią .
 - 1) podjęcie działań zmierzających do przygotowania liderów do pracy na ulicy i na dyskotekach z młodzieżą zażywającą narkotyki,
 - 2) organizacja dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka wypoczynku letniego i zimowego połączonego z edukacją w zakresie profilaktyki uzależnień.
4. Organizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu – w tym finansowanie i prowadzenie zajęć sportowych i rekreacyjnych.
5. Wprowadzenie programu „Przedszkolna Akademia Rodzica”.
6. Organizacja Miejskich Dni Profilaktyki.
7. Udział w ogólnopolskich akcjach dotyczących profilaktyki uzależnień od narkotyków.
8. Organizowanie konkursów i przedstawień teatralnych związanych z profilaktyką narkomanii.

Wskaźniki:

1. Liczba zorganizowanych szkoleń dla kadry szkół i innych placówek oświatowych, liczba uczestników.
 2. Liczba szkół realizujących programy profilaktyki.
 3. Liczba pozaszkolnych projektów profilaktyki pierwszorzędowej.
 4. Liczba odbiorców programów profilaktycznych.
 5. Liczba przeszkolonych realizatorów nowych programów profilaktycznych.
 6. Liczba szkół i placówek realizujących programy profilaktyki drugorzędowej.
 7. Przygotowany materiał edukacyjny z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków.
 8. Liczba odbiorców programu „Przedszkolna Akademia Rodzica”.
 9. Wyniki badań jakościowych strategii programów profilaktycznych.
 10. Wyniki ewaluacji programów profilaktycznych.
 11. Liczba uczniów biorących udział w ogólnopolskich kampaniach.
- 2. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.**

1. Prowadzenie szkoleń w zakresie problemów spowodowanych narkotykami, w szczególności dla lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, lekarzy specjalistów medycyny rodzinnej, lekarzy specjalistów chorób zakaźnych, pediatrii, położnictwa i pielęgniarek, policjantów.
2. Współpraca z KPP w Augustowie w zakresie ograniczenia dostępności narkotyków poprzez :
 - 1) Wprowadzenie stałego monitoringu rynku narkotyków, realizowanego za pomocą pilotażowego projektu dotyczącego pozyskiwania przez młodzież narkotyków.
 - 2) Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu miasta, w szczególności poprzez zbieranie i analizę danych statystycznych dotyczących problemu narkotyków i narkomanii - badania ankietowe wśród młodzieży szkolnej na poziomie miasta za 3 lata w 2009 roku oraz oszacowanie liczby użytkowników narkotyków, w tym użytkowników problemowych – współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień i MPKiT.
 - 3) Zmniejszenie handlu narkotykami na poziomie detalicznym- rozwijanie programów szkoleniowych dla policjantów wyznaczonych do zwalczania handlu de
4. Współpraca z kuratorami sądowymi w celu zwiększenia skuteczności pomocy rodzinie z problemem brania narkotyków.
5. Wspieranie realizacji zadań programu przez stowarzyszenia kultury i sportu jako alternatywy organizowania czasu wolnego.

Wskaźniki:

1. Liczba zrealizowanych szkoleń dla lekarzy, terapeutów, pielęgniarek, policjantów.
 2. Liczba przeszkolonych lekarzy, terapeutów, pielęgniarek.
 3. Liczba osób zatrzymanych przez policję pod zarzutem handlu narkotykami.
 4. Dane z monitoringu rynku narkotykowego.
 5. Dane z badań ankietowych wśród młodzieży szkolnej.
3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Rozwój pomocy terapeutycznej i prawnej ukierunkowanej na przywrócenie równowagi w rodzinie – współpraca PTU, MPKiT oraz PPOP.
2. Funkcjonowanie Młodzieżowego Punktu Konsultacji i Terapii – prowadzenie grupy wsparcia dla rodziców.
3. Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez działania edukacyjne:
 - 1) informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywających narkotyki,
 - 2) uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii – prowadzenie szkoleń.
 - 3) poradnictwo i edukacja z zakresu kryzysu adolescencji, problematyki uzależnień, HIV i AIDS .

Wskaźniki:

1. Liczba zrealizowanych szkoleń dla rodziców.
2. Liczba rodziców – uczestników szkoleń i grup wsparcia.

3. Liczba porad prawnych, interwencyjnych czy terapeutycznych.
4. Wykaz materiałów edukacyjnych dla rodziców.

Zadania do celu 3.

Zapewnienie wystarczającego wsparcia osobom uzależnionym i ryzykownie używającym środków psychoaktywnych

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Współpraca z placówkami służby zdrowia i stowarzyszeniami w zakresie leczenia i rehabilitacji.
2. Podnoszenie kwalifikacji personelu prowadzącego leczenie, rehabilitację i programy ograniczania szkód.
3. Polepszenie jakości postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i programów ograniczania szkód zdrowotnych w szczególności poprzez wspieranie szkoleń adresowanych do lekarzy, pielęgniarek i realizatorów programów ograniczania szkód zdrowotnych.
4. Poprawa dostępności świadczeń na poziomie miasta, w szczególności poprzez:
 - 1) rozwój ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w zakresie leczenia i rehabilitacji uzależnienia od narkotyków lub szkodliwego ich używania,
 - 2) rozwój programów ograniczania szkód zdrowotnych.

Wskaźniki:

1. Odsetek osób objętych leczeniem.
2. Liczba ambulatoryjnych placówek leczniczych.
3. Wysokość nakładów na świadczenia zdrowotne udzielane w trybie ambulatoryjnym.
4. Wysokość nakładów na programy ograniczenia szkód.
5. Liczba osób objętych programem ograniczania szkód.
6. Liczba zrealizowanych szkoleń dla personelu prowadzącego leczenie i rehabilitację.
7. Liczba przeszkolonych lekarzy, terapeutów, pielęgniarek.

2. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Podniesienie poziomu wiedzy pracowników socjalnych na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku

- 1) upowszechnienie wiedzy na temat leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych m.in. poprzez wydawanie materiałów informacyjno-educacyjnych,
- 2) organizowanie spotkań szkoleniowych dla pracowników socjalnych,
- 3) popularyzacja artykułów o narkomanii w lokalnej prasie,
- 4) upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych – dla pracowników socjalnych MOPS-u.

2. Wdrażanie programów i działań ukierunkowanych na reintegrację społeczną osób uzależnionych – współpraca z MOPS.

Wskaźniki:

1. Liczba, rodzaj i nakład materiałów informacyjnych.
2. Lista i treść publikacji w lokalnej prasie.
3. Liczba uczestników programów ukierunkowanych na reintegrację społeczną osób uzależnionych.
4. Liczba kampanii edukacyjnych.
5. Wyniki ewaluacji kampanii edukacyjnych.

INSTYTUCJE REALIZUJĄCE PROGRAM:

1. Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia.
2. Młodzieżowy Punkt Konsultacji i Terapii
3. Komenda Powiatowa Policji
4. Szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadpodstawowe.
5. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
7. Bursa Międzyszkolna
8. Świetlice środowiskowe.
9. Sąd Rejonowy III wydział Rodzinny i Nieletnich
10. Augustowskie parafie rzymsko-katolickie

TERMIN REALIZACJI

Program będzie realizowany od stycznia 2008r. do grudnia 2010r. Będzie uchwalany jako część Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w danym roku, a harmonogram i preliminarz finansowy realizacji poszczególnych zadań programu będzie załącznikiem do Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w danym roku.

MONITORING REALIZACJI

GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Za monitoring programu odpowiedzialny będzie Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Monitoring będzie prowadzony raz na kwartał.
3. W ramach monitoringu badana będzie zgodność, terminowość realizacji zadań oraz będą podejmowane decyzje korygujące.

EWALUACJA REALIZACJI

GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Zakłada się ewaluację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii po każdym roku jego działania.
2. Ewaluację z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przygotowuje Zespół ds. Programu Przeciwdziałania Narkomanii wraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedstawia Burmistrzowi.
3. Wnioski i zalecenia z ewaluacji będą przedłożone Burmistrzowi do zatwierdzenia.
4. Burmistrz po zatwierdzeniu wyników ewaluacji przedstawia je Radzie Miejskiej do przyjęcia.